

ที่ พม ๐๕๐๕/๓๒๕๘

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๒๕๕ ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ตอบข้อหารือแนวทางการจ่ายเงินสงเคราะห์

เรียน นายกสมภาคประชาปณกิจสงเคราะห์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเลย จำกัด

อ้างถึง หนังสือสมาคมประชาปณกิจสงเคราะห์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเลย จำกัด ที่ ๖๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สมาคมประชาปณกิจสงเคราะห์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเลย จำกัด ขอหารือแนวทางการจ่ายเงินสงเคราะห์ศพ ตามข้อบังคับสมาคมฯ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนกลางสมาคมประชาปณกิจสงเคราะห์พิจารณาแล้ว เห็นว่ากรณีสมาชิกสมาคมฯ มีความประสงค์จะระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกหรือแจ้งไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่าเมื่อตนเองเสียชีวิตให้นำเงินสงเคราะห์ที่จะได้รับไปชำระหนี้หรือภาระผูกพันของตนเองที่มีกับสถาบันการเงินได้หรือไม่ ตามข้อบังคับของสมาคมฯ นั้น สมาชิกไม่อาจดำเนินการตามความประสงค์ดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นกรณีที่ขัดต่อพระราชบัญญัติการประชาปณกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๔ ที่กำหนดว่า เงินสงเคราะห์หมายความว่าเงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตายโดยมิได้กำหนดให้นำไปชำระหนี้ให้กับสมาชิกที่ถึงแก่ความตายได้ รวมถึงความในมาตรา ๘ บรรคสองที่กำหนดให้สมาคมประชาปณกิจสงเคราะห์จะมีวัตถุประสงค์นอกจากการประชาปณกิจสงเคราะห์มิได้ นอกจากนี้เงินสงเคราะห์เป็นเงินที่ไม่ใช่กองมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๐๐ เพราะไม่ใช่กองทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่ผู้ตายมีอยู่ก่อนหรือขณะถึงแก่ความตาย ซึ่งผู้ตายจะมีสิทธิกำหนดเป็นพินัยกรรมเพื่อตายไว้ได้ ดังนั้น การระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกหรือแจ้งไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่าเมื่อตนเองเสียชีวิตให้นำเงินสงเคราะห์ที่จะได้รับไปชำระหนี้หรือภาระผูกพันของตนเองที่มีกับสถาบันการเงินนั้น จึงเป็นกรณีที่เป็นกรต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ จึงตกเป็นโมฆะ ซึ่งสอดคล้องกันกับคำวินิจฉัยของสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด เลขรับที่ ท. ๑๙๗/๒๕๖๒ ที่เห็นว่า การที่สมาคมฯ จะจัดให้สมาชิกสมาคมฯ และ/หรือทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ให้ได้รับประโยชน์จากเงินสงเคราะห์ ทำบันทึกยินยอมให้สมาคมฯ หักเงินสงเคราะห์ชำระหนี้แก่กองทุนก่อน จึงค่อยส่งมอบผลประโยชน์ที่เหลือให้แก่ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ในการจัดการศพ จึงเป็นการทำนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือไปจากการสงเคราะห์แก่สมาชิกในการจัดการศพหรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย อันเป็นการต้องห้ามขัดแย้งด้วยกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ วรรคสอง หากสมาคมฯ สามารถหักเงิน
สงเคราะห์เพื่อชำระหนี้สินให้แก่กองทุนฯ ได้เสียก่อนแล้ว อาจทำให้ไม่เหลือเงินสงเคราะห์เพียงพอ
แก่การจัดการศพของสมาชิกที่ถึงแก่ความตายดังเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์
พ.ศ. ๒๕๔๕ การทำนิติกรรมดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุนีย์ ศรีสง่าตระกูลเลิศ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

นายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว
กลุ่มเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงฯ
โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๙